

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА
ПО ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА

Нови данни за мащабната хранителна епидемия, предизвикана от *Salmonella Enteritidis* phage type (PT) 8 с MLVA профили 2-9-7-3-2 и 2-9-6-3-2, свързана с контаминирани яйца с произход Полша

(актуализация на данните към 28 ноември 2017 г.)

За периода от 1 февруари до 28 ноември 2017 г. са докладвани 196 потвърдени и 72 съмнителни случая на хранителни инфекции, причинени от 4 различни генетични кълстера на щамове на *Salmonella Enteritidis* с MLVA профили 2-9-7-3-2 и 2-9-6-3-2 в 8 държави членки (ДЧ) на Европейския съюз (ЕС) и Европейското икономическо пространство (ЕИП). Засегнати са Белгия, Чехия, Франция, Люксембург, Холандия, Норвегия, Швеция и Великобритания.

Ретроспективният анализ на наличните данни показва, че до февруари 2017 г. са докладвани 340 потвърдени и 374 съмнителни случая в 16 ДЧ (Белгия, Чехия, Франция, Люксембург, Нидерландия, Норвегия, Швеция, Обединеното кралство, Хърватска, Дания, Финландия, Гърция, Унгария, Ирландия, Италия и Словения). Най-много случаи са докладвани от Обединеното кралство (166 потвърдени и 3 съмнителни случая).

Проведените епидемиологични и микробиологични проучвания свързват случаите в някои европейски държави, като Швеция и Норвегия, а вероятно и в Обединеното Кралство, с консумацията на яйца, произхождащи от различни пакетирани центрове и ферми за кокошки носачки в Полша, като възможен източник на инфекция.

Установената епидемиологична взаимовръзка между положителните проби от храни в Норвегия и Обединеното кралство и идентифицираните положителни ферми по време на епидемията от 2016 г. е в подкрепа на хипотезата, че щамове на *Salmonella Enteritidis*, установени по време на епидемията през 2016 г., продължават да циркулират във ферми в Полша.

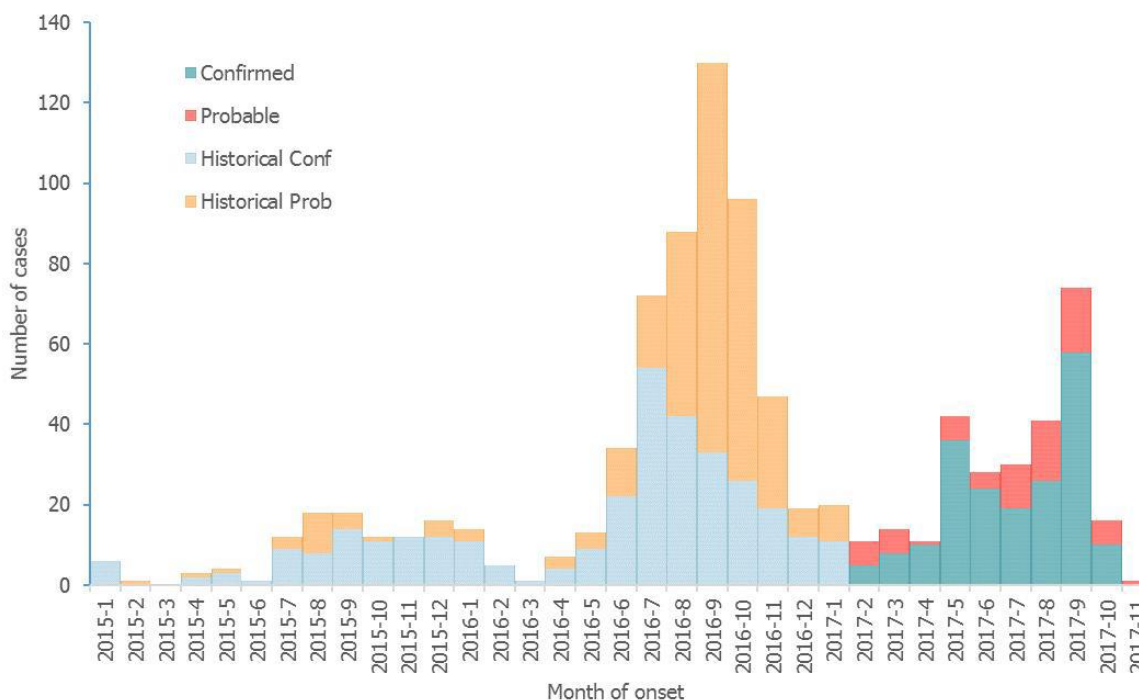
Някои от потвърдените случаи в ЕС се свързват с пътуване до България и Португалия, през пролетта и лятото на 2017 г., което е в подкрепа на възможността тези държави също да са засегнати от хранителната епидемия.

Статистически данни:

От обявените в 8 държави членки на ЕС и Европейското икономическо пространство, 196 потвърдени случая и 72 съмнителни случая на хранителни инфекции, причинени от щамове на *Salmonella Enteritidis*, 52% от случаите са при жени, а средната възрастова граница на засегнатите хора е 29 години.

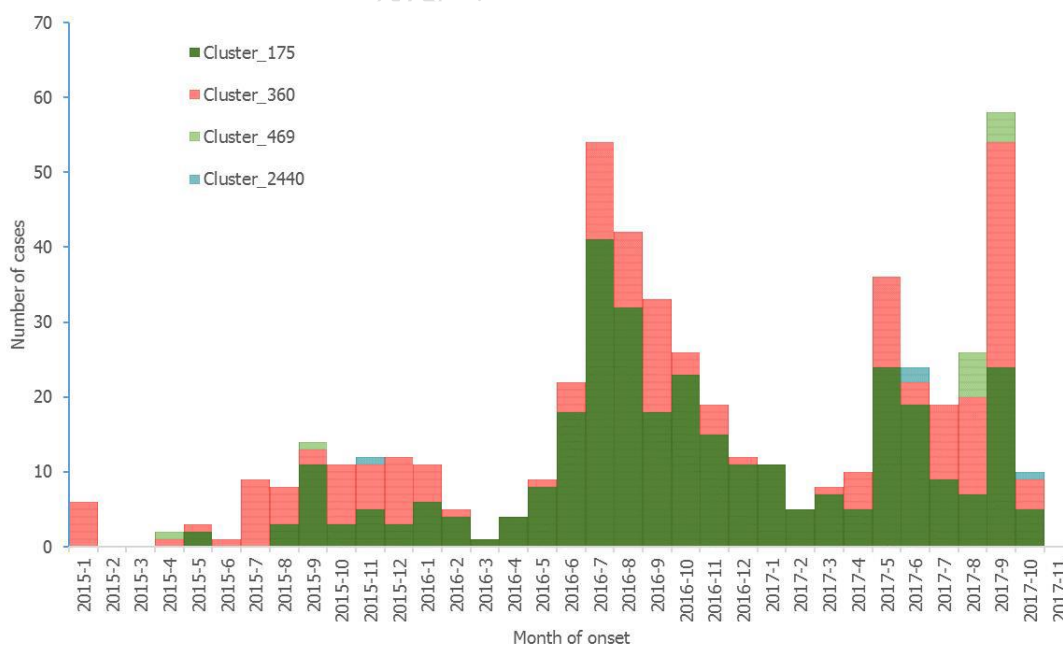
Потвърдените за периода 1 февруари-28 ноември 2017 г. 196 случая, принадлежат към два генетични кълстера: Cluster_175 (54%) и Cluster_360 (40%). Случаите на заболяване се увеличават след месец март 2017 г., с пик на заболеваемост

през септември 2017 г., когато е съобщено за 58 потвърдени и 16 съмнителни случая. (фиг.1 и фиг. 2).

Фиг. 1. Разпределение на случаите по месеци на възникване* (n = 873), ЕС/ЕИП, от януари 2015 г. до ноември 2017 г.

*- За един от съмнителните случаи липсват данни за месеца, в който е констатиран.

Фиг. 2. Разпределение на потвърдените случаи по месеци на възникване и принадлежност към генетичен клъстер (n = 523), ЕС/ЕИП, от януари 2015 г. до 28 ноември 2017 г.

Представени са данни за генетичната принадлежност на 95 от потвърдените и съмнителни случаи в ЕС за 2017 г., повечето от които (n = 60) са изолати на *Salmonella Enteritidis* с MLVA профил 2-9-7-3-2. Останалите 35 са с MLVA профили 2-10-6-3-2 (n=11), 2-10-8-3-2 (n=8), 2-9-10-3-2 (n=7), 2-11-8-3-2 (n=5) и 2-9-6-3-2 (n=4).

Проведените проучвания показват, че 11 от потвърдените и 3 от съмнителните случаи в ЕС се свързват с пътуване до България (през месеците юни – септември 2017 г.). За 9 потвърдени случая се счита, че инфектирането се е осъществило в Португалия, в периода април – юни 2017 г.

През август 2017 г., Швеция докладва за 10 случая, причинени от *S. Enteritidis*, принадлежащи към генетичен клъстер 469, с MLVA профил 2-10-7-3-2. Случаите се свързват с локални огнища в различни региони на Швеция и се дължат на консумация на сурови яйца в напитки, или сосове в заведения за хранене.

През юни 2017 г., Обединеното кралство съобщава за 40 случая на хранителни инфекции от *S. Enteritidis*, при хора. Проведеното проучване показва общ произход със случаите от 2016 г. и насочва към използването на контаминирани транспортни средства, в птицевъдния сектор (най-вероятно транспортирани яйца), като вероятен източник на инфекция.

Чехия също докладва 3 съмнителни случая при пациенти в област Moravia-Silesian, с начало октомври 2017 г.

Обща информация:

Европейският център за профилактика и надзор върху заболяванията (ECDC) продължава да следи развитието на хранителната епидемия и появата на нови случаи при хора, свързани с тази епидемия и предлага извършването на секвентен анализ в страните, които съобщават за съмнителни случаи при хора, с изолати на *S. Enteritidis* с MLVA профили 2-9-7-3-2 или 2-9-6-3-2.

Препоръчително е страните от ЕС/ЕИП да извършват своевременно анкетно обследване (интервю) на всички нови случаи.

По данни от последния научен доклад на Европейския орган за безопасност на храните (EFSA) и ECDC от 11 декември 2017 г.¹, салмонелозата остава втората най-разпространена зооноза при хората в ЕС. Освен това, заедно *Salmonella Enteritidis* и *Salmonella Typhimurium* са причина за възникване на около 70% от случаите на заболявания при хората, както и в предходни години.

Яйцата и яйчните продукти са най-често срещаният източник, които се свързва с 21,2% от докладваните хранителни взривове от *Salmonella* с доказан източник.

Оценка и мерки за България

Както бе докладвано в съвместния технически доклад на EFSA/ECDC¹, резултатите от проведеното епидемиологично, микробиологично и екологично проучване установяват, че яйца с произход Полша са причина за възникването на тази мащабна хранителна епидемия в ЕС през 2016 г. – 2017 г., причинена от щамове на *Salmonella Enteritidis*.

¹ Multi-country outbreak of Salmonella Enteritidis infections linked to Polish eggs., Technical Report of the European Food Safety Authority and European Centre for Disease prevention and control, 11 December 2017, doi:10.2903/sp.efsa.2017.EN-1353

През 2017 г. продължава докладването на нови случаи (196 потвърдени и 72 съмнителни случая, до 28 ноември 2017 г.), броят на които се увеличава след месец март и показва пик през септември 2017 г.

Проучванията за установяване на източника на инфекция в отделните ДЧ продължават. Установената взаимовръзка на част от докладваните случаи с пътуване до България е доказателство, че съществува реален риск и за страната ни, която също е засегната от хранителната епидемия от *Salmonella Enteritidis* в Европа.

Във връзка с гореизложеното е целесъобразно институциите, отговорни за официалния контрол у нас, като Министерство на здравеопазването и Министерство на земеделието, храните и горите (чрез Българска агенция по безопасност на храните), в рамките на своите компетенции, да предприемат всички необходими мерки за превенция на инфекцията и за предпазване здравето на потребителите.

Забележка: Настоящият материал представлява актуализирана информация за „Мащабната хранителна епидемия, предизвикана от *Salmonella Enteritidis* phage type (PT) 8 с профили 2-9-7-3-2 и 2-9-6-3-2, свързана с яйца с произход Полша, в страните от ЕС и ЕИП“. Предходните материали изготвени и публикувани от ЦОРХВ са съответно на: 27.10.2016 г., 20.12.2016 г., 20.03.2017 г. и 04.07.2017 г. и 24.10.2017 г. и могат да се намерят на интернет страницата на ЦОРХВ (<http://corhv.government.bg/>)

Източници:

1. Multi-country outbreak of *Salmonella* Enteritidis infections linked to polish eggs, Technical Report of the European Food Safety Authority and European Centre for Disease prevention and control, 11 December 2017, doi:10.2903/sp.efsa.2017.EN-1353

Изготвил:

д-р Лиляна Полихронова, главен експерт
дирекция „Комуникация на риска, обучение и Контактен център“, ЦОРХВ
15.01.2018 г.